

C.J. Brandt (udg.) *Rim og Sange til Fædrelandets Historie, samlede, og den Danske Ungdom tilegnede*

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.16, november 2020

Ændret i version 1.17 og 1.18, november 2021

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredegørelse og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tilføjet indledning i version 1.19, maj 2022

Ændret i version 1.17 og 1.18, november 2021

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1849 (SJ: 953)

Andre udgaver

PS *Poetiske Skrifter* 7

US *Udvalgte Skrifter* 9

VU *Værker i Udvalg* 8

Teksten er etableret af Kim Steen Ravn

Punktkommentarer, indledning og tekstredegørelse er skrevet af Kim Steen Ravn, redigeret af Krista Stinne Greve Rasmussen og Kirsten Vad

Tilsyn ved punktkommentarer dr.phil. Flemming Lundgreen-Nielsen

Tilsyn ved indledning ph.d. Lone Kølle Martinsen

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[[A:I]]

Rim og Sange

til

Fædrelandets Historie,

samlede

og den Danske Ungdom tilegnede

af

C. J. Brandt.

II.

1240 – 1840.

Kjøbenhavn 1849.

Forlagt af Bog- og Papirhandler C. G. Iversen.

Trykt hos Louis Klein.

[A:II] [A:III]

Indhold.

	Side.
Bengerds Sønner (Rimkrøniken)	1.
Brodermorderen Abel (sammesteds)	3.
Erik Glipping myrdes (Kæmpevise)	5.
Marsk Stig (ligesaa)	9.
Niels Ebbesen (N. F. S. Grundtvig)	12.
Valdemar Atterdag (Rimkrøniken)	16.
Ridder Kalv (Chr. Winther)	18.
Valdemars Jagt (B. S. Ingemann)	22.
Dronning Margrete (Grundtvig)	27.
Iver Lykke fanger Kong Albret (Kæmpevise)	29.
Det nordiske Trilling-Rige (Rimkrøniken)	33.
Jydernes Oprør mod Kristoffer Bajrer (Kæmpevise)	34.
Kristian den Første (Grundtvig “Prøver af d. gl. D. Rimkrønike.”)	37.
Den første Bogtrykker i Danmark (Grundtvig)	40.
Morten Borup (St. St. Blicher)	43.
Kristian den Anden (Kæmpevise)	47.
Kristen Pedersen (Grundtvig)	50.
Den lutherske Reformation (Samme, “Sangværk”)	53.
Hans Tavsens (Ingemann. IV, 8)	55.
Studiegaarden i Kjøbenhavn (P. M. Møller)	56.

Daniel Ranzau (A. Øhlenschlæger)	58.
Anders Vedel (Grundtvig)	60.
Tyge Brahe (J. L. Heiberg)	62.
Kristian Barnerov (Ingemann)	64.
Kristian den Fjerdes Syn (Grundtvig "Danskeren" 2. Aarg. Nr. 14)	67.
Kristian d. Fj. og Holger Rosenkrands (Samme "Roskilde Rim")	70.
Slaget paa Kolberg Hede (St. Blicher)	73.
Ole Vind (Grundtvig "Roskilde Rim")	76.
Kjøbenhavns Belejring (Samme "Prøver af d. D. Rimkrønike)	80.
Kort Adeler (Ingemann)	83.
Niels og Jens Juel (St. Blicher)	85.
Griffenfeld (Samme)	88.
[[A:IV]Peder Syv (Grundtvig)	90.
Thomas Kingo (Samme)	92.
Jørgen Sorterup (Samme)	94.
Iver Hvitfeld (K. L. Rahbek)	95.
Tordenskjold (Ingemann)	98.
Ludvig Holberg (Chr. Wilster)	101.
Hans Egede (Ingemann)	104.
Frederik den Fjerde , Bondens og Børnenes Ven (Samme IV. 8.)	106.
Johannes Evald (Øhlenschlæger)	109.
Johan Herman Vessel (J. Baggesen)	111.
Kristian den Syvende (Grundtvig "Prøver af d. D. Rimkr.)	112.
Bernstorff (St. Blicher)	117.
Thomas Thaarup (Grundtvig)	120.
Jens Baggesen (Samme s. "Nyt Aftenblad" 1826 Nr. 41)	121.
1801 (Samme)	121.
Henrik Steffens (Samme s. "Berlingske Tidende" 1845 Nr. 66.)	123.
Adam Øhlenschlæger (Samme)	125.
Albert Thorvaldsen (Ingemann)	127.
1807 (Chr. Winther)	128.
Prinds Kristian , vor sidste Orlogsmand (St. Blicher)	131.
Fønix , vor første Orlogsmand (Øhlenschlæger)	135.
Nik. Fred Sev. Grundtvig (Ingemann)	137.
Bernh. Sev. Ingemann (Grundtvig)	138.

Sten Stensen Blicher (efter Digterens eget bekjendte Vers i “Jyllandsrejsen”)	139.
Rasmus Krist. Rask (Grundtvig s. “Kjøbenhavnsposten” 1832 Nr. 185.)	139.
Tusindaarsfesten (Samme)	141.
Frederik den Sjette (Ingemann)	143.
Holger Danskes Morgensang (Samme)	146.

|A:27 |US:209 |PS:208

Dronning Margrete.

Den gamle Bonde fra Samsø, som (1577) bar Budskab til Hove, fra Havfru *Ibrand*, om Kronprindsen (Kristian den Fjerde) der skulde fødes, fortalte senere hvad samme Havfru videre havde betroet ham: at hun og hendes Slægt i Aarhundreder havde boet der i Dybet, og at det var hendes Mormoder, der havde spaaet Kong Valdemar Atterdag, at han skulde faa en Datter der langt skulde overgaa ham i Magt og Vælde. Denne Datter, Margrete (det græske Ord paa “Perle”) fødte hans Dronning Helvig ham (1353) ved den Tid Pesten eller “den sorte Død” rasede i Landet; men hvad enten nu Havfruen har spaaet det eller ikke, saa er det vist, at Margrete, snild og klog som sin Fader, kom til at overgaa ham i Vælde, thi hun blev Dronning over hele Norden, mens han med al sin Kløgt havde Møje med at faa Danmark alene sanket sammen. Betænke vi at hun levede i en Tid, da den sorte Død ikke blot slog Folk legemlig ihjel, men da en aandelig Død tillige rugede over hele Kristenheden, saa skinner hun unegtelig som en Perle i den mørke Omgivelse; og hendes berømteste Idræt, at forene de tre nordiske Frændefolk, var vel dengang ingen moden Frugt, men staar som en glædelig Spaadom om det Samfund i den fælles Aand, hvis Førstegrøde vi alt have set i vore Dage.

¹ Datter af Kong *Atterdag*,
Dronning over Nørreleden,
Gjerne alle til Behag,
|A:28 Snild i Raad og kær ad Freden,
Det var hun, som hedd i Nord
“*Perle*” med et fremmed Ord.

² Under *Sams* Havfruen gild
Spaaed alt i gamle Dage
Om en Kongedatter snild,
Nordisk Dronning uden Mage,
Og, som man os har fortalt,

Nærmest det Margrete gjaldt!

- 3 Hun var født i Pestens Tid,
Voxte op i onde Dage,
Undgik ej med al sin Flid
Sviden af den store Plage,
Af Sjællandets Hungersnød,
Af den sorte Folkedød.
- 4 |US:210| Mindes skal hun dog paa Jord,
Som et Perlelimt ophøjes,
Mens der rører sig i Nord
Ønsker om at sammenføjes,
|PS:209| Alle tyske Vinde kvit,
Drage Aande nordisk frit.
- 5 Og naar det engang opfyldes,
Haabe tør vi, snart og godt,
Naar i Aftenskær forgyldes
Bjerg og Skov, mens Hav er blaåt,
Faar i Nord et Perleminde
Den trekronede Spaakvinde!

|A:33

Det nordiske Trilling-Rige.

Da Dronning Margrete selv var bleven barnløs, arbejdede hun paa at faa sin unge Slægtning fra Pommern, Erik, en Dattersøn af hendes ældre Søster Ingeborg, valgt til Konge. Det lykkedes hende lettest i Norge, nogle Aar efter først i Danmark, og da det tyske Parti i Sverige var besejret, naaede hun ligeledes her at sætte sin Plan igjennem, og faa Drengen hyldet paa Moraftenen ved Upsala. Næste Aar (1397) mødtes Udkaarne fra de tre Riger i *Kalmar*, hvor den 16aarige Erik da kronedes af Ærkebisperne i Lund og Upsala til Nordens Konge, og man aftalte en Forbindelse mellem de tre Riger, som bekjendtgjordes paa Margretes Navnedag (20de Juli) samme Aar. I Kraft af denne Pagt skulde Danmark, Norge og Sverige til evig Tid være forenede i god Fred og Fællig under een Konge; hvert af dem skulde beholde sine egne Love og Vedtægter, men iøvrigt skulde de staa Last og Brast med hverandre. Derom taler Margrete efter Rimkrøniken saaledes:

- 1 Den Snor som lægges af Strænge tre,
Hun brister fuld neppelige,
Det siger Vismand foruden Spe,
Om hun lægges læmpelige.

- 2 Den Snor jeg lagde til Nordens Tarv,
Da Sverig mig kaared til Frue,
Og Norge til Danmark jeg fik i Arv,
At hjælpes af fælles Formue.

- 3 Ej nogen Vold eller Verdsens Magt
De Trillinger Skade kan vorde,
Naar sammen de blive ved denne Pagt,
Som dem til Bedste jeg gjorde.

- 4 Thi raader jeg alle I gode Mænd,
Som skulle for Rigerne svare,
|A:34 Det være sig Ridder, det være sig Svend,
At I den Pagt lade vare.

- 5 Ej Uvenners Ord I give i Gjem,
Som eder vil andet raade!
Det bliver alene til Fryd for dem,
Men eder til Ve og Vaade!

|A:50 |US:210 |VU:314 |PS:209

Kristen Pedersen.

At skrive sit Modersmaal, saaledes at man med Fynd kan meddele sine Tanker, er en Kunst som kun læres efter lang Øvelse. Med et helt Folk gaar det paa samme Vis, det kan ikke alene have talt og sunget, men ogsaa længe have forsøgt at skrive sit Sprog, før en begavet Mand fremstaar iblandt det, og ligesom født til Mester over Pennen, bryder Isen og baner Vejen for sine Landsmænd. En saadan Mester fremstod hos os nogle Aar før Luther, i Kanniken *Kristen Pedersen*, bekjendt iøvrigt af den urokkelige Troskab hvormed han holdt fast ved den landflygtige Kristian den Anden. Hvad der drev Kr. Pedersen til at skrive for Folket, var en varm Kærlighed til Fædrenes Land, deres Minde og det Sprog, vi have arvet fra dem; derfor fik han *Saxos Krønike* trykt i Paris, og *Peder Laales* gamle Ordsprog-Samling udgivet, derfor oversatte han Saxo og Krøniken om *Holger Danske*, derfor endelig oversatte han *Ny*

Testamente og Davids Psalmer, samt Kirkeaarets Evangelier og skrev en Udlæggelse af dem, thi, som han siger, havde Apostlerne prædiket i Danmark havde de ogsaa talt Dansk. Vi træffe ham ikke blandt Anførerne i Kirkekampen, vistnok fornemlig fordi han, den stille Boglærde, har manglet Modet og Kraften til Striden, men dernæst sikkert ogsaa fordi han – som i al sin Skrift viser et meget bedre Blik paa den historiske Udvikling end hans ordførende Samtidige – kunde ingenlunde altid billige disses voldsomme Færd. Men det Vidnesbyrd har Kristen Pedersen fortjent, at han fra sin Ungdom til sin Alderdom nidkær arbejdede paa at oplyse og vejlede sine Landsmænd, alt efter den Oplysning, der var ham selv til Del; og at han førte en Pen, som det skal kaldes en Ære for en dansk Mand at lære af, og som i hans Haand var et halvt Vidunder, naar man betænker, hvor ubehjælpssom Pennen var ført paa Dansk i Aarhundreder før ham, i Lovbøger, Lægebøger, Krøniker og Opbyggelsesskrifter. Kr. Pedersen var, saavidt man veed, født i Svendborg o. 1480, han døde 1554 hos Præsten i Helsingø, med hvem han var i Slægt. Ifølge et Sagn skal han, efter Reformationen, selv have været Præst i Sælland et Sted. En Del af sit Liv tilbragte han i Udlandet i Frankrig og Holland, men stadig i sit Fædrelands Tjeneste.

1 I Morten Luthers Dage

Der var en Dannemand,
Paa Marken uden Mage,
Og sjelden i hvert Land.
|A:51 Men Dansken kan ej prale,
Han hed i daglig Tale
Kun *Kristen Pedersen*.

2 Han Fynbo var for Resten,
Han var fra Svendborg a',
Saa skrap som Luther næsten,
Naar Kraften regnes fra.
Med den han vilde været,
Hvad os var ej beskæret,
En Kirke-Høvedsmand.

3 **|PS:210** Han knepsed dem paa Næsen,
Hvem Tysken hued bedst,
Det hele tyske Væsen
I Nord var ham en Pest,
Han ledte selv hos Franske
Med Flid om *Holger Danske*,
Og saae af ham et Glimt!

4 |US:211| Han Saxos Bog lod prente,
Hvor Kunsten ret var fin,
Den ærlig det fortjente
Skønt den var paa Latin,
Thi Dansk var dog Indholden,
Som Saxo med sin Kolden
Var dog en Sællandsfar.

5 Til Mester Kristens Ære,
I den latinske Tid,
Med, Saxo Dansk at lære
Han gjorde al sin Flid,
|A:52| Men Dansken til Ulykke
Den vilde Ingen trykke,
Den sank med ham i Grav.

6 Fremdeles han lod prente
Per Laales "gamle Ord"
Som ogsaa godt fortjente
At lyde over Bord,
Thi de er Guld i Munden
Fra Folke-Morgenstunden
I Danmarks grønne Skov.

7 Han derhos oversatte
Os Nyaars-Pagtens Bog
Med alle sine Skatte
Paa Daners Hjertesprog,
|PS:211| Og den fik han til Lykke
Dog Tysken til at trykke,
Har Dansken det end glemt.

8 Skønt mellem Sællands Præster
Kun regnet til de smaa,
Han var en *Runemester*
Paa Modersmaal som Faa,
Og skrives Mesterværker
Med danske Kjendemærker,
Han Pennen skar til dem!

Ethvert sundt Folkeliv skal, ligesom Træet af sin Rod, drage sin Næring af Minderne fra Folkets Fortid, gjemte i *Sagn* og *Sange*, fordi deri raader dets Aand og Hjerte som en Konge og hans Dronning, deri afspejler det sig selv klarest og tydeligst med sit ejendommelige Præg. Kærlighed til Fortællingen om Forfædrenes Bedrifter, og Lyst til selv at øve nye, følges gjerne ad. Ti Aar efter Heltedaaden ved Svateraa, udgik paa Prænt den *Danmarks Krønike*, Saxo for halvfyerde Aarhundrede siden havde sammenskrevet paa Latin, fordansket af Kong Frederik den andens Hofpræst Anders Sørensen Vedel, eller Vejle, som han efter sin Fødeby kaldte sig. Bogen kunde med Rette kaldes *fordansket*, thi Fortællingerne vare gjengivne paa Modersmaalet i en saa fri og fyndig, saa jævn og hjemlig Tone, at det var en Lyst at læse dem, og Ingen skulde sige, at Bogen fra først af var skrevet paa Latin. Og den fromme og flittige Præst lod det ikke blive derved, thi blev det end ikke til noget, med den Fortsættelse af Saxos Bog han i mange Aar tænkte paa og forberedte sig til, saa indlagde han sig dog en anden Berømmelse, hvorved han gjorde os alle en stor Tjeneste, idet han nemlig samlede saamange gamle og nyere danske *Folkeviser* han kunde overkomme, og lod dem prænte. Sine ældre Aar, efterat Kong Frederik var død, tilbragte Vedel i Ribe, hvor han ogsaa endte sine Dage (1616).

1 Danmarks Guld og grønne Skove
I Latiner-Bogen laa
Som – bag Isbjerg-Mur for Vove –
Gammel Grønland askegraa,
Anders Vedel bærer Prisen:
Han paa gammelt Dansk brød Isen!

2 |A:61| Med ham til de grønne Sale
Under Hvælving himmelblaa
Fulgte Danmarks Nattergale
Der til højlys Dag at slaa,
Sødest under Nørrelide
For Kong *Frode* og *Svanhvide*!

3 |PS:212| Som Istapper stod de længe,
Baade Kongen og hans Viv,
Dog som Blomsterne i Enge
Under Sangen fik de Liv,
Synger nu i Kor med Gammen:
Gamle Danmark leve! Amen!

4 Og mens Dansken lever, Prisen

Anders bærer under Ø:
Krøniken og Kæmpevisen
Sejled med ham *deres* Sø,
Han ved Roret dem lod styre,
Hædersnavn han fik i Hyre!

5 Navnet, han sig efterlader,
Tegnes skal og her paa Blad:
Mærkesmand og Fosterfader
For de Danske *Sagn* og *Kvad*,
Mester gammel for de Unge,
Som gjør Stil paa Danmarks Tunge!

|A:90 |US:213 |VU:317 |PS:212

Peder Syv.

Man lærer bedst at kjende et Folks naturlige Tankegang og Tænkemaade af dets Ordsprog og Mundhæld, hvis ældste Stamme er ligesaa gammel som Folket selv, og har siden forplantet sig fra den ene Slægt til den anden. Saalænge dette sker mundtlig, er det bedst for Folket, thi da viser det, at dets ejendommelige Aand lever i det; men fordi det kan ske, at saadanne Ord, skønt de baade ere gamle og gode, kan gaa ad Glemme, derfor maa vi vide de Mænd Tak, der itide sørge for at skrive dem op, thi i Bøgerne kan de rigtignok længe ligge baade gjemt og glemt, men de kan dog ogsaa derfra atter komme i Folkemunde og gjøre Gavn som gamle Venner. Vi ere saa lykkelige, at vi have en meget gammel saadan Samling af Ordsprog, gjort af *Peder Laale*, som skal have levet paa Dronning Margretes Tid: den blev trykt ved Kristen Pedersens Omsorg og ellers flere Gange. Men en endnu større Samling gjorde *Peder Syv*, i Slutningen af det 17de Aarhundrede, den samme Mand som igjen udgav A. Vedels *Kæmpeviser*, og selv samlede mange flere til. Denne flittige og lærde Mand, som var berømt for sin store Kærlighed til og Kundskab i Modersmaalet og alt hvad der vedrører Fædrelandets Oldtid, var til sit 71de Aar Præst i Hellested i Stevns Herred, hvor han havde tilbragt over Halvdelen af sin Levetid. Han døde 1702.

1 “Gammel Ven og gammel Vej
– Siger Folket – sviger ej,”
Og hvad Folk fra Slægt til Slægt
|A:91 Siger højt med alle Munde,

Det har Grund og det har Vægt,
Maa forgættes ingenlunde.

2 |PS:213“Morgenstund har Guld i Mund,”

Tidlig i vor grønne Lund
Peder Laale Isen brød,
Sanked op og føjed sammen
Gamle Ord, som bedst de lød
Som i Alvor saa til Gammen.

3 Laales Bog med gamle Ord

Laa som Guldet under Jord,
Dansken kaldtes Bondesprog,
Kun Latinen var i Væl'ten,
Peder Syv med *Laale* dog
Havde Lyst “at saa til Hælvten.”

4 |US:214|VU:318“Tiden gaar og vi gaar med,”

Peder Syv i Hellested
Med sin store Ordsprog-Skat
Gaar dog aldrig mer af Minde,
Mens man siger “Kis til Kat,”
Og gjør mer end Pølsepinde!

5 |PS:214|Ja til Tyskerne gjør Kaal

Paa vort Danske Modersmaal,
Om de ogsaa sprang i Flint,
Prises skal i Bøgelunde
Han der stod som Stevensklint,
For de gamle Ord i Munde!

|A:92 |US:214 |VU:318 |PS:214

Thomas Kingo.

En af Reformationens bedste Frugter hos os var den *danske* Psalmesang. Man havde nok haft danske Psalmer tidligere, men i Kirkerne brugtes de, saavidt man veed, ikke. Der sang man Latin. Men da hele Gudstjenesten blev dansk, kunde Menigheden først ret deltage i den ved Sengen. Præsten ved Frue Kirke i Kjøbenhavn, *Hans Thomesen*, samlede alt under Frederik den Anden (1569) en Kirkepsalmebog, der for sin Tid var udmærket, thi rigtignok var alle Rimene ikke gjort efter Kunstens Regler, men i al deres troskyldige

Simpelhed aandede de en fast og levende Tro, og fandt Vej til Hjerterne. Under Kristian den Fjerde, prøvede *Anders Arrebo*, Biskop i Bergen, i sin Oversættelse af Davids Psalmer paa danske Vers (1623), at skrive disse mere regelrette; og det lykkedes ham ret godt, men hans mange Efterlignere gik det gjerne saa, at jo bedre de forstod at lægge Ordene i Baand, desmindre Aand blev der tilbage i dem. Da fremstod, under Kristian den Femte, den store Psalmedigter, *Thomas Kingo*. Hans Farfader var en skotsk Tapetvæver, der var indvandret i Kristian den Fjerdes Tid. Selv blev Kingo født (1634) i Slangstrup, hvor hans Fader var bosat som Væver. Han vakte først Opsigt ved sit "Aandelige Sjungekor" som han kaldte sin første herlige Samling af Morgen- og Aften-Psalmer. Dengang var han Magister og Præst i sin Fødeby, men snart blev han Biskop over Fyns Stift, og udgav her paa Kongens Befaling en Kirkepsalmebog, hvortil han digtede flere af sine berømteste Psalmer, og som i et Aarhundrede blev brugt i alle Kirker i Danmark og Norge, til stor Trøst og Glæde, saalænge Kirkegængerne delte den Tro, Kingo med Højhed, Kraft og dyb Følelse havde besunget. Kingo døde i Odense 1703.

1 Thomas Kingo er Psalmisten

I det Danske Kirke-Kor,
Det skal mindes af hver Kristen,
Mens der synges sødt i Nord,
Om hvad det for os betyder,
"Naar den gyldne Sol frembryder".

2 Her paa Marken født og baaret

Han sin Moder havde kær,
Godt for Tungebaand og skaaret,
Om end Skotsk af Folkefærd,
|A:93 Sange hans i Søndags-Klæder,
De er alle Højtids-Kvæder.

3 Herrens Storværk, Død og Pine,

Hans Oprejsning, Himmelfart,
Hans Besøg hos alle Sine,
Og hans Raab: jeg kommer snart!
Det var Kingos Skjalde-Aare
Rig paa Smil igjennem Taare!

4 **|US:215|VU:319|PS:2154**Og hvor Kingo-Sangen lyder

Med Guds Julebud i Kor,
Der den gyldne Sol frembryder
Gjennem kulsort Sky i Nord,
Der korsfæstet sig mon bøje

Himmelsk *Jesus* for vort Øje!

- 5 Mens de Danske Tunger Blade
Er i Kingos Psalme-Bog,
Skal i Solskins-Regn sig bade
Korsets Tegn med Danebrog,
Staar i Nord den danske Kirke
Som et kristent Danevirke!

|A:120 |US:216 |PS:217

Thomas Thaarup.

Jo mere det Klogt-Forstandige og det Fremmede raadte saagodtsom i Alt ved Slutningen af det 18de Aarhundrede, des glædeligere ere de enkelte Toner, hvori det Danske Hjerte ligesom skaffede sig Luft, og derfor skal Thomas Thaarup nævnes, som den danske af den Tids Digtere. Den unge Kronprinds Frederik, Folkets Glæde og Haab, havde 1790 ført sin, nu alderstegne Enkedronning, Maria hjem som ung Brud. Dette gav Thaarup Anledning til at skrive sit Syngespil "Høstgildet", hvori han tolkede Bondestandens og hele Folkets Kærlighed til det unge Fyrstepar, og det lykkedes ham saa godt at Viserne deraf gik fra Mund til Mund, fordi de havde sagt hvad Enhver følte. Skønt "Høstgildet" bærer Prisen blandt Thaarups Digte, gaar dog den samme danske folkelige Tone ogsaa gjennem hans andre Syngespil og flere af hans Sange. Thaarup døde 1821 i sit 72de Aar. Han havde levet i Kjøbenhavn som Lærer ved Søkadet-Akademiet og Direktør for Theatret, men 1800 forlod han Byen og tilbragte sine ældste Aar i Smidstrup ved Hirschholm.

- 1 Sommerdag i Efterhøst
Den har Kvidder kun for Sange,
Den er kun en fattig Trøst
I de nøgne Ævred-Vange,
Saa er og *Høstgildets* Skjald
Med sit Sommer-Tonefald!
- 2 Dog, saalænge Sællands Kyst
Smiler mildt til Øresundet
Og saalænge Markens Lyst
Mildhed er med Glands forbundet,
Thaarups Kvidder findes dog
Skal i Danmarks Visebog!

Adam Øhlenschläger.

Øhlenschläger (f. 1779) havde vel før Steffens kom hjem, skrevet Digte, men ingen som i synderlig Grad udmærkede sig fra Samtidens. Medens Steffens var herinde, fremtraadte han som den ny Tids Herold med sin første Samling af Digte (1803), og vedblev, som han begyndte, i en Række af Skuespil og Digte, udsprungen af høj Begejstring og gennemglødede af dyb Følelse, at fremstille og besynge store Optrin af Menneskelivet, og navnlig af Nordens Oldtid. Som Mythen fortæller om Hermod hin rappe, der paa Sleipner, efter Balders Død, gæstede Helhjem, og hjembragte Gaver til Aser og Asynier, saaledes hentede den ny Skjald, i vore Oldskrifter, herlige Skatte, til Gaver for de nordiske Frændefolk. Den ædle Simpeltid, forenet med mandig Alvor og Kraft i Udtryk og Tale, aabnede Øje og Øre hos den yngre Slægt, for den højtravende Svulst eller rimede Hverdagstale, man nys havde taget for Poesi. De nordiske Folks Øje og Hjerte – thi Øhlenschlägers Indflydelse var ikke mindre i Sverige og Norge end i Danmark – vendte sig til deres egen Fortid, som de her med levende Farver saae afbildet, og til Forfædrene, hvis Liv og Idræt de vare kaldede til at fortsætte og forklare.

Under Hermod Odins Hest
Ottebenet sprang udmærket,
Satte med sin Balders-Gæst
Over Helhjems Sprinkelværket,
Bar ham ind og bar ham ud,
Som en Bejler til sin Brud,
|A:126 Bar med ham til Asers Gaard
Guldbaand nyt til *Fyllas* Haar,
Bar til *Odin* Fingerguld,
Drypner-Ringen grødefuld,
Og med Rosen virket ind
Slør til *Friggas* blege Kind!

Derfor alle Oldtids Dage
Hermod bænkes skal med Brage,
Begge to og følges ad,
Naar Valfader sjæleglad
Gæster vil med Bram modtage!

Det paa Nordens Billedsprog
Er den Daneskjalds Formæle,
Som i Sagas Billedbog
Gæsted Fortids Heltesjæle,
Bragte hjem til Skjaldehaven
Hvad de tog med dem i Graven,
Undte dog i allen Stund
Frænderne af Hjertensgrund!

|PS:219| Derfor end i Tider fjærne
Folk i Hytte og i Hall
Skal med *Brage* og med *Hjærne*
Prise *Hermod* Hovedskjald,
|US:218| Der som *Adam Øhlenschlæger*
Tømte alle Asers Skaal
I det store *Brage-Bæger*
Rakt af Frigg ved Balders Baal.

|A:138

Bernhard Severin Ingemann.

Vore Forfædre sagde allerede i Oldtiden, at Freja skiftede halvt paa Valen med Odin, saa den ene Del af Kæmperne kom til Valhal hos ham, men den anden til Hjertedronningen i Folkvang. Tydeligere blev denne Deling i Middelalderen, da Hjertet havde Raaderum og da Kvinden i Kæmpevisen og Ridderbedriften, ja selv i Kirken spillede Hovedrollen; saa at Freja var dengang nærved at tage Broderparten. Det er især hendes Side af det danske Folkeliv der i det nittende Aarhundrede fik sin Tolk og Talsmand, i den tredie af vore berømte nulevende Digtere, B. S. Ingemann (f. 1789), der i sine Skildringer af Danmarks Middelalder og navnlig af Valdemars-Tiden, som ere blevne sande Folkebøger; saavel som i sine Sange og Æventyr, i en from, ædel, romantisk Grundtone, har udtalt hvad der rører sig i det danske Folks Hjerte.

¹ Han blæser i *Skovhornet*
Saa Blomster ham forstaa,
Og hvor han gaar, der vrimler det
Af dem og Fugle smaa.

² Af Æventyr Bedrifter

Paa Marken fødes skal,
Alt som af *Kæmpevisens* Klang
Der blev en *Hjerte-Skjald*.
